

El teatre als marges de la ciutat: arquitectura, territori i projectes culturals compartits

Published by [Interacció](#) [1] on 18/11/2016 - 10:37 | Last modification: 29/06/2026 - 08:54

L'article d'Antoni Ramon Graells i Guillem Aloy Bibiloni analitza dos projectes singulars situats als límits físics i simbòlics de la ciutat: la Cartoucherie de Vincennes, a París, i la proposta de «Ciutat del Teatre» de Montjuïc, a Barcelona. A través de la comparació entre ambdós casos, els autors mostren com les arts escèniques han buscat sovint espais perifèrics per desenvolupar formes alternatives de creació, producció i relació amb la ciutadania.

La Cartoucherie va néixer a finals dels anys seixanta a partir de l'ocupació i transformació d'un antic recinte militar situat al Bosc de Vincennes. La iniciativa, impulsada per companyies com el Ariane Mnouchkine i el Théâtre du Soleil, va convertir un espai allunyat del centre urbà en un sistema cultural compartit, caracteritzat per l'autonomia artística, la convivència entre companyies i una relació estreta amb el públic. Els autors interpreten aquest model com una autèntica ciutat del teatre, on l'arquitectura, la gestió i la pràctica artística formen part d'un mateix projecte cultural.

En paral·lel, l'article revisa l'evolució del projecte de la Ciutat del Teatre de Barcelona, impulsat a Montjuïc durant els anys noranta amb la voluntat d'agrupar equipaments de referència com l'Institut del Teatre, el Mercat de les Flors i el Teatre Lliure. Tot i les expectatives inicials, els autors assenyalen que la concentració física d'institucions no va generar necessàriament el mateix nivell d'interdependència ni de vida comunitària que havia caracteritzat la Cartoucherie parisenca.

La comparació posa de manifest que la proximitat geogràfica per si sola no construeix sistemes culturals. El que diferencia els dos models és la capacitat de generar projectes compartits, governances col·laboratives i identitats comunes més enllà de la coexistència d'equipaments. L'article defensa que les infraestructures culturals no s'expliquen només per la seva arquitectura o per la seva ubicació urbana, sinó també per les relacions socials, artístiques i institucionals que són capaces de sostenir al llarg del temps.

Un cop revisat, el text aporta una reflexió especialment rellevant per a les polítiques culturals locals. En un moment en què molts municipis impulsen nous equipaments o processos de concentració d'usos culturals, recorda que el valor d'un ecosistema cultural depèn menys de la suma d'edificis que de la capacitat de construir comunitat, cooperació i projecte col·lectiu. (n. de l'e., 2026)

Referència

Ramon Graells, A., i Aloy Bibiloni, G. (2015). *Ciutats del teatre a les fronteres urbanes: La Cartoucherie al Bosc de Vincennes de París i la «Ciutat del teatre» a Montjuïc, Barcelona*. A N. Santamaria i F. Foguet i Boreu (Coord.), *De fronteres i arts escèniques* (p. 445–463). Universitat Autònoma de Barcelona.

[Text complet del llibre](#) [2]

Categories: Publicacions acadèmiques

Categories: Recursos i publicacions

Tags: arts i creació

Tags: equipaments culturals

Tags: governança cultural

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2016/%20teatre-ciutat>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/fronartesc_a2015_1.pdf

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/6816>